



Factsheet contractwaarde

Aanbestedingsprocedure en stapelen

Postbus 1242, 8001 BE Zwolle | Luttenbergstraat 2
Tel: (038) 498 2232 | Mail: inkoop@ssc-ons.nl

De contractwaarde is onder meer bepalend voor het kiezen van de juiste aanbestedingsprocedure. Boven een bepaalde drempel, moet Europees aanbesteed worden. Deze drempel verschilt bij leve- ringen, diensten en werken. Er mag bovendien niet kunstmatig gesplitst worden om de contract- waarde onder deze drempel te houden.

In deze factsheet wordt behandeld:

1. Achtergrond en uitgangspunten in de Aanbestedingswet
2. Wanneer is er sprake van een werk, levering en dienst?
3. Welke procedures kennen we?
4. Hoe bepaal je de waarde van een opdracht?
5. Wanneer is er sprake van stapelen?
6. Werkwijze

1. Achtergrond en uitgangspunten in de Aanbestedingswet

Om een juiste aanbestedingsprocedure te kiezen, moet je eerst kijken naar het begrip overheids- opdracht. Een overheidsopdracht is een schriftelijke overeenkomst onder bezwarende titel (op geld waardeerbaar) die is gesloten tussen één of meer ondernemers en één of meer aanbestedende diensten die betrekking heeft op het uitvoeren van werken, leveringen of diensten. Op geld waardeerbaar, betekent dat je moet kijken naar de waarde van de opdracht. Deze raming gebeurt op basis van § 2.1.2.2. van de Aanbestedingswet 2012. Je moet volgens de wet rekening houden met de volgende aspecten:

bedragen exclusief BTW;

waarde van de opties;

bij werken: ook de bijkomende leveringen (directieleveringen¹) en diensten;

waarde van soortgelijke leveringen of diensten² in de hele organisatie;

bij opdrachten die 'met een zekere regelmaat worden verricht' en 'gelijksoortige opdrachten voor leveringen en diensten' moet je waardes bij elkaar optellen.

bij gezamenlijke aanbestedingen: de waarde over alle deelnemers;

de opdracht mag niet kunstmatig gesplitst worden om drempels te omzeilen.

Er moet hierbij niet gekeken worden naar de bedoeling van de aanbestedende dienst, maar naar wat objectief te gelden heeft. Er geldt een functionele aanpak: er moet geverifieerd worden of sprake is van opdrachten die één uniforme economische of technische functie vervullen. Opdrachten die eenzelfde functie of doel dienen (bijv. het uitvoeren van één project) moeten ook samenworden geraamd. Het enkele feit dat de opdrachten betrekking hebben op andere onderdelen van hetzelfde project, dan wel afzonderlijk of gefaseerd worden opgedragen, vormt op zichzelf onvoldoende grond om deze opdrachten ook afzonderlijk te ramen.

¹ Dit zijn leveringen (met name bouwmaterialen) die door de aanbestedende dienst op eigen kosten worden ingebracht.

² Dit zijn producten die voor eenzelfde doel bestemd zijn en bij elkaar horen.

2. Wanneer is er sprake van een werk, levering en dienst?

Voor de raming en voor het kiezen van de juiste aanbestedingsprocedure, is het van belang om te weten of je te maken hebt met een werk, een levering of een dienst.

Levering	Leveringen hebben betrekking op de aanschaf van goederen. Maar ook lease-, huur- of huurkoopovereenkomsten met betrekking tot goederen vallen hieronder.	
Werk	Opdrachten op het gebied van de bouwnijverheid. Zoal algemene bouwnijverheid, burgerlijke utiliteitsbouw, water- en wegenbouw, cultuurtechnische werken, installatiebedrijven en bedrijven voor de afwerking van gebouwen. Hierbij telt het functionele geheel, dus alles wat bij een werk behoort.	
Dienst	Alles wat niet onder de definitie van werk of leveringen valt.	
Sociale en andere specifieke diensten	Voor sommige diensten is besloten dat onder bepaalde omstandigheden deze specifieke diensten (grotendeels) vrijgesteld zijn van het Europees aanbesteden. Er geldt een drempel van € 750.000. Onder dit bedrag wordt deze dienst meervoudig onderhands aanbesteed (geldt vanaf € 50.000,-). Overleg met ONS Inkoop om te bepalen of er sprake is van een Sociale of andere specifieke dienst. Of kijk in de factsheet F-sociale en andere specifieke diensten.pdf	van deel
Bij twijfel of er sprake is van een combinatie van een levering en/of een deel diensten en/of een deel werken, overleg met ONS om de juiste keuze te maken.		

3. Welke procedures kennen we?

De drempels voor de te kiezen procedures zijn bepaald in de wet (Europese richtlijn, Aanbestedingswet) en het inkoopbeleid.

Diensten / leveringen

Aanbestedingen-procedure	Drempelbedragen	Aantal uit te nodigen ondernemingen ZKO	Aantal uit te nodigen ondernemingen D
Enkelvoudig onderhands	€0,- - €50.000,-	Offerteaanvraag bij één onderneming	Offerteaanvraag bij één onderneming uit het gebied lokaal of regionaal**
Meervoudig onderhands*	€50.000,- geldende Europese drempelbedragen ³	Offerteaanvraag bij min. 3 ondernemingen	Offerteaanvraag bij min. 3, waarvan in ieder geval 1 uit het gebied lokaal / regionaal
Europees	≥ geldende Europese drempelbedragen		

* De partners kunnen voor bepaalde inkoopcategorieën een eigen (groslijst)methodiek hebben om te komen tot selectie van bij meervoudig onderhandse trajecten uit te nodigen partijen. De partners die een (groslijst) methodiek hanteren, maken dit bekend en stellen deze beschikbaar op hun website.

** Gebied lokaal/regionaal is het gebied binnen een straal van 25 kilometer gemeten vanaf het gemeentehuis. Bevindt zich geen of geen geschikte ondernemer lokaal/regionaal, dan dient dit, plus de motivering, vermeld te worden op het Inkoopstartformulier en hoeft hiervoor geen goedkeuring voor afwijking van inkoopbeleid gegeven te worden.

³ Deze drempel wordt 2-jaarlijks door de Europese Commissie vastgesteld.

Werken

Aanbestedingen- procedure	Zwolle (Z) - Kampen (K) - Overijssel (O) - Dalfsen (D)		
	Drempelbedragen	Aantal uit te nodigen	Aantal uit te nodigen
Enkelvoudig onderhands	€0,- - €125.000,-	Offerteaanvraag bij één onderneming	Offerteaanvraag bij één onderneming uit het gebied lokaal/regionaal**
Meervoudig onderhands	€125.000,- - €3.000.000,=	Offerteaanvraag bij min. 3 ondernemingen	Offerteaanvraag bij min. 3, waarvan in ieder geval 1 uit het gebied lokaal of regionaal

*De partners kunnen voor bepaalde inkoopcategorieën een eigen (groslijst)methodiek hebben om te komen tot selectie van bij meervoudig onderhandse trajecten uit te nodigen partijen. De partners die een (groslijst) methodiek hanteren, maken dit bekend en stellen deze beschikbaar op hun website.

**Gebied lokaal/regionaal is het gebied binnen een straal van 25 kilometer gemeten vanaf het gemeentehuis. Bevindt zich geen of geen geschikte ondernemer lokaal/regionaal, dan dient dit, plus de motivering, vermeld te worden op het Inkoopstartformulier (ISF) en hoeft hiervoor geen goedkeuring voor afwijking van inkoopbeleid gegeven te worden. De bestaande groslijst 'Herinrichten openbare ruimte in stedelijk gebied met verharding in hoofdzaak bestaande uit straatwerk' blijft vooralsnog gehandhaafd.

4. Welke procedures kennen we?

De berekening van de geraamde waarde moet zijn gebaseerd op het totale bedrag van een opdracht met inbegrip van eventuele opties en verlengingen van het contract.

$$\text{opdrachtwaarde} = I + Y \cdot X$$

I = geschatte éénmalige investeringskosten (opties meerekenen)

Y = aantal jaren (mogelijke) looptijd overeenkomst (indien > 4 jaar dan rekenen met 4 jaar)

X = geschatte jaarlijkse kosten (kosten voor opties meerekenen)

De éénmalige investeringskosten en/of jaarlijkse kosten kunnen ook nihil zijn. De kosten worden vaak bepaald aan de hand van marktverkenningen en/of kengetallen en/of ervaringsgegevens.

NB In sommige gevallen wordt er in plaats van een opdracht/overeenkomst een raamovereenkomst afgesloten. Bij een raamovereenkomst wordt geen opdracht gegeven maar worden slechts voorwaarden overeengekomen waarop nadere overeenkomsten gesloten worden. De maximale duur van de raamovereenkomst en eventuele nadere opdrachten die daaronder vallen, is 4 jaar. Voor **werken** wordt gekeken naar de economische of technische functie die het werk dient te vervullen: een werk is het product van een geheel van bouwkundige of civieltechnische werken, dat ertoe bestemd is als zodanig een economische of technische functie te vervullen.

Voorbeeld

De bouw van een multifunctioneel kindcentrum, waarin naast een school ook bijvoorbeeld kinderopvang en een bibliotheek wordt gevestigd en waarin het naast de bouw ook gaat

5. Wanneer is er sprake van stapelen?

Voor **leveringen** en **diensten** geldt naast het uitgangspunt van het totale bedrag van de opdracht een aanvullende bepaling. Conform artikel 2.21 AW moeten soortgelijke opeenvolgende opdrachten voor leveringen of voor diensten (het gaat dus om meerdere opdrachten) gezamenlijk worden geraamd:

Aanbestedingswet

De aanbestedende dienst raamt de waarde van overheidsopdrachten voor leveringen of voor diensten die met een zekere regelmaat worden verricht of die de aanbestedende dienst gedurende een bepaalde periode wil hernieuwen, op de volgende grondslag:

- a. de totale reële waarde van de, tijdens het voorafgaande boekjaar of tijdens de voorafgaande twaalf maanden, geplaatste soortgelijke opeenvolgende overheidsopdrachten voor leveringen of voor diensten. Indien mogelijk gecorrigeerd voor verwachte wijzigingen in de hoeveelheid of de waarde gedurende de twaalf maanden die volgen op de eerste opdracht, of
- b. de geraamde totale waarde van de soortgelijke opeenvolgende overheidsopdrachten voor leveringen of voor diensten over de twaalf maanden die volgen op de eerste levering of dienstverrichting of over het boekjaar van de eerste levering of dienstverrichting, indien dat boekjaar zich over meer dan twaalf maanden uitstrekt.

Aangenomen wordt dat leveringen of diensten die bestemd zijn voor soortgelijke doeleinden en doorgaans worden aangeboden door dezelfde marktpartij, als soortgelijk moeten worden beschouwd. Ook al denk je in eerste instantie dat er meer categorieën zijn (omdat de producten en/of fabrikanten totaal verschillend zijn), toch kan het zo zijn dat je de afzonderlijke waarden bij elkaar moet tellen. Wel is het daarna mogelijk om e.e.a. te verdelen in percelen waardoor binnen één aanbestedingsprocedure ieder perceel apart gegund kan worden.

Voor leveringen en diensten kan er sprake van stapeling zijn indien er in één jaar soortgelijke opdrachten worden vergeven. Dit betekent dus dat je voor de raming van deze opvolgende soortgelijke opdrachten moet kijken naar wat er binnen één (boek)jaar aan opvolgende soortgelijke opdrachten vergeven is (al dan niet aan één opdrachtnemer). Daarvoor kijk je allereerst in de productclassificaties (de CPV-codes). We kijken hierbij naar de eerste vijf cijfers van de code (dit zijn allemaal producten uit dezelfde categorie). Aan de hand hiervan heb je een eerste indicatie of je met eenzelfde product te maken hebt. Vervolgens kijk je naar de doeleinden die met de overheidsopdracht beoogd worden. Tot slot bekijk je welk marksegment je aanspreekt, en of die ook de andere opdrachten tot zijn takenpakket heeft. Aan de hand daarvan constateer je of een levering of dienst soortgelijk is. Let op: het feit dat eenzelfde leverancier vaker in de financiële administratie voorkomt, betekent niet automatisch dat er gestapeld moet worden. Immers, een bedrijf kan verschillende producten en diensten leveren die niet als soortgelijk worden gezien of geen onderdeel zijn van een werk.

Voorbeeld

Potloden, pennen, schrijfblokken worden tot de categorie *kantoorartikelen* gerekend. Ook al hebben ze verschillende oorsprongen/fabrikanten, toch worden ze als ‘homogeen’ gezien, omdat leveringen doorgaans deel uitmaken van zijn normale productassortiment.

6. Werkwijze

Als je een opdracht gaat aanbesteden, moet je altijd de waarde bepalen. Maar ook moet je dus kijken of er binnen de organisatie in datzelfde jaar soortgelijke opdrachten verleend worden. Is dit het geval, dan kun je jouw opdracht niet meer als een losse opdracht beschouwen.

Kom je er niet uit? Neem dan contact op met ONS door een mail te sturen naar inkoop@ssc-ons.nl.